

Europese wetgeving inzake mediavrijheid: Commissie stelt regels voor om de pluriformiteit en de onafhankelijkheid van de media in de EU te beschermen

Brussel, 16 september 2022

STATE OF THE UNION 2022

De Europese Commissie heeft vandaag Europese wetgeving inzake mediavrijheid aangenomen, een nieuwe reeks regels die de pluriformiteit en de onafhankelijkheid van de media in de EU moeten beschermen. De voorgestelde verordening omvat onder meer waarborgen tegen politieke inmenging in redactionele beslissingen en tegen surveillance. De nadruk ligt op de onafhankelijkheid en de stabiele financiering van publieke media, transparantie over media-eigendom en transparantie bij de toewijzing van overheidsreclame. Daarnaast bevat de verordening maatregelen om de redactionele onafhankelijkheid te beschermen en belangenconflicten openbaar te maken. Ook mediaconcentraties zijn aan de orde in deze wetgeving, alsook de oprichting van een nieuwe onafhankelijke Europese raad voor mediadiensten, bestaande uit nationale media-autoriteiten. Naast de verordening heeft de Commissie ook een aanbeveling aangenomen die interne waarborgen voor redactionele onafhankelijkheid moet bevorderen.

Věra **Jourová**, vicevoorzitter voor Waarden en Transparantie: *"De druk op de media is de afgelopen jaren toegenomen. Het is hoog tijd dat we actie ondernemen. We moeten duidelijke beginselen vastleggen: het bespioneren van journalisten vanwege hun werk is onaanvaardbaar, het omvormen van publieke media tot propagandakanaal eveneens. Daarom komen we vandaag voor het eerst met een voorstel voor gemeenschappelijke waarborgen om de vrijheid en de pluriformiteit van de media in de EU te beschermen."*

Thierry **Breton**, commissaris voor de Interne Markt: *"De EU is 's werelds grootste democratische eengemaakte markt. Mediabedrijven spelen een cruciale rol, maar worden geconfronteerd met dalende inkomsten, bedreigingen voor de vrijheid en de pluriformiteit van de media, de opkomst van zeer grote onlineplatforms en een lappendeken van verschillende nationale regels. De Europese wetgeving inzake mediavrijheid biedt gemeenschappelijke waarborgen op EU-niveau die ervoor zorgen dat een verscheidenheid aan stemmen aan bod komt en dat onze media zonder enige inmenging uit particuliere of publieke hoek kunnen functioneren. Een nieuwe Europese waakhond krijgt de taak de effectieve toepassing van deze nieuwe regels inzake mediavrijheid te bevorderen en mediaconcentraties te screenen om na te gaan of ze de pluriformiteit niet in de weg staan."*

Geen politieke inmenging, geen spionage, stabiele financiering

Dankzij deze wetgeving zullen de media – publieke en particuliere – gemakkelijker over de grenzen heen kunnen opereren op de interne markt van de EU, zonder ongepaste druk en rekening houdend met de digitale transformatie van de mediaruimte.

- **Bescherming van de redactionele onafhankelijkheid** – de verordening verplicht de lidstaten de redactionele vrijheid van aanbieders van mediadiensten te eerbiedigen en de bescherming van journalistieke bronnen te verbeteren. Bovendien moeten aanbieders van mediadiensten zorgen voor transparantie over hun eigendom door informatie hierover openbaar te maken, en moeten zij maatregelen nemen om de onafhankelijkheid van individuele redactionele beslissingen te waarborgen.
- **Geen gebruik van spyware tegen media** – deze wetgeving bevat sterke waarborgen om media, journalisten en hun familieleden tegen het gebruik van spyware te beschermen.
- **Onafhankelijke publieke media** – waar publieke media bestaan, moet hun financiering

toereikend en stabiel zijn zodat de redactionele onafhankelijkheid wordt gewaarborgd. De hoofden en raden van bestuur van publieke media moeten op een transparante, open en niet-discriminerende manier worden benoemd. Aanbieders van publieke mediadiensten moeten op onpartijdige wijze een veelheid aan informatie en meningen laten zien, in overeenstemming met hun openbardienstverleningstaak.

- **Mediapluriformiteitstests** – op grond van deze wetgeving moeten de lidstaten beoordelen welke gevolgen concentraties op de mediemarkt hebben voor de pluriformiteit van de media en de redactionele onafhankelijkheid. De wetgeving vereist ook dat elke wetgevende, regelgevende of bestuursrechtelijke maatregel van de lidstaten die gevolgen kan hebben voor de media, naar behoren gemotiveerd en evenredig is.
- **Transparante staatsreclame** – de wetgeving stelt nieuwe eisen vast die ervoor moeten zorgen dat de toewijzing van staatsreclame aan media transparant en niet-discriminerend verloopt. De wetgeving zal ook de systemen voor publieksmeting transparanter en objectiever maken. Deze systemen beïnvloeden de reclame-inkomsten, met name online.
- **Bescherming van media-inhoud online** – voortbouwend op de wetgeving inzake digitale diensten bevat de wetgeving inzake mediavrijheid waarborgen tegen de ongerechtvaardigde verwijdering van media-inhoud die volgens de regels van de kunst is geproduceerd. In gevallen waarin geen sprake is van systemische risico's (bijvoorbeeld op desinformatie) zullen zeer grote onlineplatforms die vinden dat bepaalde legale inhoud indruist tegen hun beleid en deze inhoud daarom willen verwijderen, eerst aan de aanbieders van de mediadiensten moeten meedelen waarom ze dit willen doen. Maken de aanbieders bezwaar, dan moeten de platforms deze klacht met voorrang behandelen.
- **Nieuw recht voor de gebruikers om hun media-aanbod aan te passen** – deze wetgeving geeft gebruikers het recht om het media-aanbod op hun apparaten en interfaces, zoals verbonden tv's, aan te passen door de standaardinstellingen volgens hun eigen voorkeur te veranderen.

Het voorstel gaat vergezeld van een aanbeveling met een aantal op vrijwilligheid gebaseerde beste praktijken die in de sector zijn verzameld en die de redactionele onafhankelijkheid en de transparantie van eigendom moeten bevorderen. De aanbeveling bevat een reeks op vrijwilligheid gebaseerde maatregelen die mediabedrijven in overweging kunnen nemen. Het gaat dan onder meer over voorwaarden voor de onafhankelijke productie van redactionele inhoud, over het betrekken van journalisten bij beslissingen die cruciaal zijn voor de werking van mediakanalen, en over strategieën om de stabiliteit van de productie van nieuwsinhoud op lange termijn te waarborgen.

Een Europese waakhond voor mediavrijheid

De Commissie stelt voor een nieuwe onafhankelijke **Europese raad voor mediadiensten** op te richten, bestaande uit nationale media-autoriteiten. De raad moet de doeltreffende en consistente toepassing van het EU-mediawetgevingskader bevorderen, met name door de Commissie te helpen bij het opstellen van **richtsnoeren over kwesties in verband met mediaregelgeving**. De raad kan ook **adviezen uitbrengen over nationale maatregelen en besluiten** die van invloed zijn op mediamarkten, en **over concentraties op de mediemarkt**.

Voorts moet de raad nationale regelgevingsmaatregelen met betrekking tot **niet-EU-media die een risico vormen voor de openbare veiligheid**, coördineren zodat die media de toepasselijke regels in de EU niet omzeilen. De raad wordt ook belast met het organiseren van een **gestructureerde dialoog tussen zeer grote onlineplatforms** en de mediasector om de toegang tot een divers media-aanbod te bevorderen en toezicht te houden op de manier waarop platforms de zelfreguleringsinitiatieven, zoals de [EU-praktijkcode tegen desinformatie](#), naleven.

Volgende stappen

Het is nu aan het Europees Parlement en de lidstaten om het voorstel voor een verordening van de Commissie te bespreken volgens de gewone wetgevingsprocedure. Zodra de verordening wordt aangenomen, zal deze rechtstreeks toepasselijk zijn in de hele Europese Unie. De Commissie zal, met name in het kader van het Europees nieuwsmediaforum, besprekingen stimuleren over vrijwillige maatregelen die mediabedrijven in het kader van de begeleidende aanbeveling kunnen nemen.

Achtergrond

Onafhankelijke media zijn een publieke waakhond, een belangrijke pijler van de democratie en een belangrijk en dynamisch onderdeel van onze economie. Ze spelen een cruciale rol bij de totstandbrenging van een openbare ruimte en de vorming van de publieke opinie en als het erop aankomt de machthebbers ter verantwoording te roepen. Op wereldvlak is de Europese Unie nog steeds een bolwerk voor vrije en onafhankelijke media.

Maar we zien ook dat zich overal in de EU tendensen aftekenen die steeds zorgwekkender worden. De Commissie heeft al deze ontwikkelingen nauwlettend gevolgd in het kader van het [verslag over de rechtsstaat](#) en andere instrumenten, zoals de [monitor voor de pluriformiteit van de media](#). De uitdagingen die in eerdere verslagen over de rechtsstaat zijn geconstateerd, hebben geleid tot verschillende recente EU-initiatieven, waaronder een aanbeveling over de veiligheid van journalisten en maatregelen om onrechtmatige rechtszaken tegen publieke participatie aan te pakken (anti-SLAPP).

De Europese wetgeving inzake mediavrijheid werd door voorzitter Von der Leyen aangekondigd in haar [toespraak over de Staat van de Unie 2021](#). Deze wetgeving bouwt voort op de [verslagen van de Commissie over de rechtsstaat](#), op de herziene [richtlijn audiovisuele mediadiensten](#), die voorziet in EU-brede coördinatie van de nationale wetgeving voor audiovisuele media, op de [wetgeving inzake digitale diensten](#) en de [wetgeving inzake digitale markten](#), alsook op de nieuwe [praktijkcode tegen desinformatie](#). De Europese wetgeving inzake mediavrijheid maakt deel uit van de inspanningen van de EU om democratische participatie te bevorderen, desinformatie aan te pakken en de vrijheid en de pluriformiteit van de media te ondersteunen, zoals uiteengezet in het [actieplan voor Europese democratie](#).

Dit voorstel vormt een aanvulling op de onlangs aangenomen [aanbeveling over de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten](#) en de [richtlijn om journalisten en rechtenverdedigers te beschermen tegen misbruik van het procesrecht \(anti-SLAPP-pakket\)](#). De wetgeving inzake mediavrijheid sluit ook aan op initiatieven op het gebied van de levensvatbaarheid, veerkracht en digitale transformatie van de mediasector die in het kader van het [actieplan voor de media- en de audiovisuele sector](#) zijn aangenomen, en op de [herziene regels inzake auteursrechten](#). De belanghebbenden zijn uitgebreid geraadpleegd over het voorstel, onder meer via een [openbare raadpleging](#).

Meer informatie

[Vragen en antwoorden over de Europese wetgeving inzake mediavrijheid](#)

Feitenpagina: [Europese wetgeving inzake mediavrijheid](#)

Factsheet: [Europese wetgeving inzake mediavrijheid](#)

[Europese wetgeving inzake mediavrijheid: voorstel voor een verordening en aanbeveling](#)

[Europese wetgeving inzake mediavrijheid: effectbeoordeling](#)

[Video van vicevoorzitter Jourová over de wetgeving inzake mediavrijheid](#)

IP/22/5504

Contactpersoon voor de pers:

[Johannes BHRKE](#) (+32 2 295 86 15)
[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)
[Katarzyna KOLANKO](#) (+ 32 2 296 34 44)
[Charles MANOURY](#) (+32 2 291 33 91)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

 [Press](#)